

هوشنگ امیراحمدی: تهدیدهای آمریکا را نباید سرسری گرفت

کارشناسان مسایل ایران معتقدند عدم برخورد صریح ایران در مناقشه هسته‌ای و این تصور رهبران جمهوری اسلامی که گذر زمان می‌تواند گشایشی در این گره کور ایجاد کند ممکن است عواقب سختی برای این کشور داشته باشد. گفتگویی با هوشنگ امیر احمدی استاد دانشگاه نیوجرسی و رئیس بخش مطالعات خاورمیانه

دکتر هوشنگ امیراحمدی

گفتگو: مریم انصاری

آقای امیراحمدی، گروه کثیری از همراهان محمود احمدی‌نژاد، رییس جمهور ایران، اجازه ورود به آمریکا را پیدا نکردند و فضا هم به نظر می‌آید در نیویورک پرتنش باشد. با توجه به شرایطی که الان در زمینه فعالیت‌های هسته‌ای ایران وجود دارد و مقاله‌ای که در روزنامه «تایمز» در مورد احتمال حمله نظامی به ایران آمده، شما آینده روابط دو کشور را چگونه می‌بینید؟

هوشنگ امیراحمدی: این رابطه تا وقتی که مسئله غنی‌سازی اورانیوم در ایران حل نشده یا تنش خواهد بود و متأسفانه باید بگویم ممکن است حتی در آینده‌ای نزدیک، اگر چاره‌ای پیدا نشود، به گرفتاری‌های دیگری هم بگشند. و اینکه می‌گویند آمریکا درصدد ایجاد زمینه‌هایی برای حمله به ایران است، این را نباید با سرسری و به آرامی از کنارش گذشت. واقعیت این است که در این کشور نیروهایی هستند که هدفشان جز جنگ با ایران چیز دیگری نیست. من این را جدی می‌دانم. متأسفانه طرف ایران به نظر نمی‌رسد که جریان را آنقدر که باید جدی گرفته باشد و هنوز هم دارد سعی می‌کند با وقت‌گذرانی و با برنامه‌هایی که اصولاً ریشه‌ای نیست و به حل مشکل ریشه‌ای برخورد نمی‌کند، نگاه می‌کند و در نتیجه هم برای خودش و هم برای کشور می‌تواند دردسر درست بکند.

ولی در عین حال به نظر نمی‌آید که این سیاستها روی خط مستقیمی پیش برود، نه از سوی ایران و نه از سوی آمریکا. درست زمانیکه صحبت از امکان تخفیف تنش می‌شود، همزمان از تدارک نظامی هم سخن به‌میان می‌آید. علت این تناقضات را چی می‌بینید آقای امیراحمدی؟

هوشنگ امیراحمدی: هر دو طرف، فکر می‌کنم مخصوصاً آمریکایی‌ها، جنگ و دعوا با ایران را واقعا بعنوان گزینه‌ی اول یا گزینه مورد قبول نمی‌بینند. یک گزینه‌ای نیست که بخواهد اینها را خوشحال و راحت بکند. بنابراین طبیعی‌ست که دنبال گزینه‌های دیگری هم باشند و برای آن گزینه‌ها معمولاً جا باز می‌کنند و برایش حرکت می‌کنند. ولی از آنطرف هم هر دو طرف متوجه می‌شوند که نمی‌شود فقط در چارچوب صلح صحبت کرد، باید با زور هم حرف زد، این است که گزینه زور و گزینه تشویق همیشه با هم قاطی می‌شود. در مورد ایران هم به همین دلیل، ایرانی‌ها هم گزینه جنگ با آمریکا را ندارند، گزینه آنها حتماً گزینه صلح است، اما ضمناً می‌دانند که آمریکا تا وقتی که مشکل هسته‌ای ایران حل نشود امکان حمله نظامی به ایران را در دستور کار خودش قرار داده است. و بنابراین ایران هم ضمن اینکه گزینه جنگ با آمریکا ندارد سعی می‌کند همیشه مذاکره را به یک شکلی پیش ببرد و این جریان را برایش وقت بگیرد و وقت‌کشی کند و در عین حال هم گاهی متوجه می‌شود که چاره‌ای ندارد جز اینکه خودش را برای یک چنین آینده ناصوابی مثل جنگ هم آماده کند. و بنابراین آن تنش جنگ و صلح طرف ایران هم هست.

شما فکر می‌کنید که چرا ناگهان مسئله حمله نظامی مطرح می‌شود قبل از اینکه تلاش بشود ایران را با تحریم‌های مالی و فشارهای سیاسی و بین‌المللی به آن مسیری بیندازند که می‌خواهند؟

هوشنگ امیراحمدی: آمریکایی‌ها اصولاً هیچ اعتقادی به این تحریم‌ها ندارند و اعتقاد ندارند که تحریم کار مهمی انجام می‌دهد. اولاً خود آمریکا الان ۲۰ و چندسال است که روی ایران تحریم دارد. بنابراین اگر آمریکا هم به تحریم نگاه می‌کرده تا الان یا می‌کند، بیشتر بعنوان وسیله‌ای است که از طریق آن کشورهای اروپایی، روسیه، چین و اینها را بطرفش خودش بیاورد. بنابراین جریان تحریم برای آمریکا یک جریان سمبلیک است و برایش بعنوان سمبل عمل می‌کند. ولی در عین حال هم دولت بوش وقت زیادی ندارد و فقط یکسال و نیم دیگر وقت دارد و بعنشان هم کارش تمام می‌شود. به همین دلیل هم نیروهایی که فکر می‌کنند اگر بوش برود دیگر مسئله ایران خوب حل نمی‌شود، دارد سعی می‌کنند قبل از اینکه بوش برود این جریان را به یکجایی برسانند. بنابراین درون دولت بوش یک تنش هست روی زمان، و اینکه با چه سرعتی اینکار انجام بشود. آنهایی که می‌خواهند تا وقتی آقای بوش سر کار است مسئله ایران را حل کنند، فشار می‌آورند برای حرکت‌های نظامی. آن کسانی که برعکس نمی‌خواهند نظامی‌گری کنند یا فکر می‌کنند که لازم نیست مسئله ایران زمان بوش حل بشود، اینها سعی می‌کنند به جریان یکمقدار گسترده‌تر نگاه بکنند و حاضرند وقت زیادتری به ایران بدهند برای حل این مشکل. این است که تنش هم در رابطه با زمان وجود دارد و من فکر می‌کنم که متأسفانه در تحلیل نهایی آنهایی که دنبال فشاردگی این زمان هستند و می‌خواهند زمان برخورد با ایران را کوتاه کنند، شانس توفیق‌شان بیشتر است و این نیرو بسیار نیروی خطرناک و بسیار قوی و در عین حال نیروی بسیار خشنی‌ست.